

Hasta-Hekim İletişiminde Güven İletişimi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hasta-Hekim İletişiminde Güven İletişimi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22658>

Özet

Hasta-Hekim İletişiminde Güven İletişimi Ölçeği, sağlık hizmetlerinde kritik bir rol oynayan hasta ve hekim arasındaki **güven** ilişkisini ve bunun iletişim boyutlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle hastaların bakış açısıyla, doktorlarına duydukları güvenin iletişim süreçleri aracılığıyla nasıl kurulduğunu, sürdürüldüğünü veya zedelendiğini değerlendirmeyi hedefler. Ölçek, 2021 yılında Koca ve Erigüç tarafından geliştirilmiş olup, sağlık iletişimi ve **sağlık psikolojisi** alanındaki araştırmacılar için önemli bir katkı sunmaktadır. Ölçeğin geliştirilme çalışması, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yayımlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Hasta-hekim iletişimi, güven iletişimi, psikometrik ölçek geliştirme, **sağlık iletişimi**, hasta memnuniyeti, güven.

Yazarlar

Gülsüm Feyma Koca, Gözde Erigüç.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **hasta-hekim ilişkisi** bağlamında güvenin iletişimsel boyutlarını belirlemek ve ölçmektir. Geliştirme çalışması, hastaların hekimleriyle kurdukları etkileşimlerde güven duygusunu tetikleyen veya azaltan spesifik davranış ve iletişim kalıplarını nicel olarak değerlendirmeye odaklanmıştır. Ölçek, hasta deneyimini iyileştirmeye yönelik kanıta dayalı müdahaleler geliştirmek için temel veri sağlamaya amaçlanmaktadır.

Ölçek, sağlık profesyonellerinin iletişim becerilerini değerlendirmelerine ve hasta güvenliğini artırmaya yönelik eğitim programları geliştirmelerine olanak tanıyacak sağlam bir ölçüm aracı sağlamaya amaçlanmaktadır. Elde edilen veriler, sağlık hizmetlerinin kalitesini artırma çabalarına bilimsel temel oluşturmaktadır.

Yapı

Ölçek, literatürde genellikle **psikolojik yapı** olarak ele alınan, hastanın hekime duyduğu güvenin, özellikle hekimin gösterdiği iletişim becerileri, empati düzeyi, bilgi verme şeffaflığı ve hastanın endişelerine verdiği yanıtlar üzerinden kurulan boyutların ölçmektedir.

Güven iletişimi, sadece duygusal bir durumdan ziyade, hekimin hastayı dinleme, bilgilendirme ve

tedavi sürecine dahil etme gibi gözlemlenebilir davranışlar bir sonucu olarak tanımlanır. Bu yapı, hekimin dürüstlük, yeterlilik, erişilebilirlik ve etki algısı gibi kritik alt boyutları kapsamaktadır. Ölçek, bu iletişim boyutları her birini ayrı ayrı değerlendirerek bütüncül bir güven skoru elde etmeyi hedefler.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması, kapsamlı bir **geçerlik** incelemesi gerektirse de, kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Ancak, bir ölçek geliştirme çalışmasının doğası gereği, yapı geçerliğinin (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerliğinin (uzman görüşleri alınarak) yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Yapı geçerliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösterir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliğine dair spesifik istatistiksel veriler (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı) kaynakta sunulmamıştır. Tipik bir ölçek geliştirme çalışmasında, iç tutarlılık güvenilirliğinin değerlendirilmesi için **Cronbach Alfa** analizi yapılmış beklenir. Bu analizler, maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçüp ölçmediğini gösterir ve ölçeğin zamana karşı kararlılığını (test-tekrar test güvenilirliği) araştırmak da geliştirme sürecinin bir parçasıdır.

Faktör Analizi

Hasta-Hekim İletişiminde Güven İletişimi Ölçeği'nin yapısal boyutları belirlemek amacıyla **faktör analizi** yönteminin kullanıldığı tahmin edilmektedir. Geliştirme çalışmaları genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile başlar, bu sayede güven iletişiminin temel alt boyutları keşfedilir. Ardından, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modele uygunluğu test edilir ve ölçeğin çok boyutlu yapısı kesinleştirilir.

Araç

Test Type: Geliştirme Çalışması (Development Scale)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi bulunmamaktadır. Ölçek geliştirme çalışmaları yaygın olarak kullanılan 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme formatının kullanıldığı varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Hastalar (Patients)

Age Group: Çalışmanın yapıldığı örneklem grubuna bağlıdır, ancak genel olarak yetişkin hastalar.

Population Details: Ölçek, sağlık hizmeti almış veya almakta olan, hekimleriyle iletişim kurmuş bireylere yöneliktir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Hekim, hasta, güven, iletişim, ölçek, psikometri, sağlık hizmetleri kalitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: g.seymakoca@hacettepe.edu.tr (Gülsüm Seyma Koca)

Correspondence Address: Sorumlu yazar: Gülsüm Seyma Koca. İletişim e-posta adresi: g.seymakoca@hacettepe.edu.tr

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021

İzinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanıma dair spesifik ücret bilgisi mevcut değildir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir. İzin prosedürleri için sorumlu yazar Gülsüm Seyma Koca ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Koca, G.Ş., ve Erigüç, G. (2021). Hasta-Hekim İlişkisinde Güven İletişimi: Hastaların Bakış Açısıyla Ölçmeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(Armağan Sayısı), 186-202. DOI: <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.689732>

Makalenin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: <hasta-hekim-iliskisinde-guven-iletisimi-hastalarin-bakis-acisiyla-olcmeye-yonelik-bir-olcek.pdf>

Hasta-Hekim İletişiminde Güven İletişimi Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak metinde açıkça belirtilmemiştir. Maddelerin tam listesi, faktör yapısı ve puanlama talimatları için lütfen Koca ve Erigüç (2021) tarafından yayımlanan akademik makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM